

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
 Avdelning 1

DOM
 2016-06-08
 Meddelad i
 Malmö

Mål nr
 4386-16

SÖKANDE

Örestads Farmartjänst, ekonomisk förening, 716439-4137
 Depågatan 104
 254 56 Helsingborg

Ombud: advokaten Natalie Svensson
 Advokataktiebolaget Nordic Law
 Skeppsbron 11, 4 tr
 211 20 Malmö

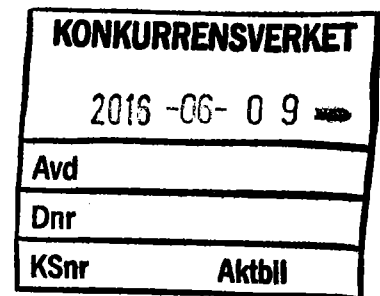
MOTPART

1. Höganäs kommun
 Stadshuset
 263 82 Höganäs

2. Väla Mark & Trädgård AB, 556520-3550
 Gamla vägen 20 A
 254 68 Helsingborg

SAKEN

Överprövning av avtals giltighet enligt lagen om offentlig upphandling
 (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förklarar avtalet den 3 maj 2016 mellan Höganäs kommun och Väla Mark & Trädgård AB avseende skötsel av allmänna park- och grönytor, lekplatser samt badplatser i Mölle, Nyhamnsläges och Vikens samhälle ogiltigt.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Örestads Farmartjänst ek.för. (Örestads Farmartjänst) ansöker om överprövning av avtals giltighet avseende avtal mellan Höganäs kommun och Väla Mark & Trädgård AB efter direktupphandling av driftsentreprenaden ”Skötsel av allmänna park- och grönytor, lekplatser samt badplatser i Mölle, Nyhamnsläges och Vikens samhälle” och yrkar att avtalet ska ogiltigförklaras. Som grund härför anförs i huvudsak följande. Kommunen har per e-post bjudit in fem stycken tänkbara entreprenörer att lämna anbud på driftsentreprenad avseende skötsel av allmänna park- och grönytor, lekplatser samt badplatser i Mölle, Nyhamnsläges och Vikens samhälle under en period avseende i första hand maj, juni och juli månad 2016. Något annonserat förfarande har inte skett. Av anbudsbegäran framgår att direktupphandling görs pga pågående överprövning av tidigare genomförd upphandling avseende områdena i fråga och att det är en tillfällig lösning. Det framgår också att utvärdering endast görs av priset och att pris ska uppges för månaderna maj, juni och juli. Anbudsbegäran innehåller också en reservation om uppdragets tidsangivelse, vilket får förstås som att uppdraget kan bli längre eller kortare. Kommunen har i strid med annonseringskravet i 15 kap. 4 § LOU direktupphandlat kontrakt till Väla Mark & Trädgård AB. Kontraktet överstiger, enbart för de första två månaderna, tröskelvärdet för direktupphandling enligt 15 kap. 3 § LOU (534 890,44 kr). Kommunen har inte heller av något annat skäl haft möjlighet att frånga annonseringskravet. Kommunen har således genomfört en otillåten direktupphandling i strid med LOU och förvaltningsrätten ska således förklara avtalet ogiltigt.

Höganäs kommun bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Upphandlingen har genomförts som direktupphandling då det totala värdet understiger direktupphandlingsgränsen. Det totala värdet av upphandlingen är max 534 890 kr. Kommunen har aldrig haft för avsikt att överstiga direktupphandlingsgränsen. Därav upphandling och avtal månadsvis för att tillgo-

dose behovet av skötsel fram till dom föll i den tidigare överprövningen. Dom har nu fallit och ny upphandling är utannonserad. Direktupphandlingen/ avtalet kommer således att gälla under mindre än två månader och det totala värdet av direktupphandlingen understiger direktupphandlingsgränsen. Beloppet 534 890 kr kommer inte att överskridas så att kommunen kan följa regelverket i LOU.

Örestads Farmartjänst genmäler i huvudsak följande. Avtalet avser i vart fall tre månader och således uppgår kontraktsvärdet till 927 036 kr. Huruvida någon avsikt har funnits hos kommunen att överstiga direktupphandlingsgränsen är betydelselöst i sammanhanget. Det är korrekt att kommunen nu annonserat ny upphandling som omfattar samma entreprenadsområden som direktupphandlats. Av de administrativa föreskrifterna framgår att entreprenaden avser perioden den 4 juli 2016 till den 31 mars 2018. Det är således inte rimligt eller ens trovärdigt att det direktupphandlade avtalet skulle gälla mindre än två månader. Tvärt emot framstår det som högst troligt att avtalet kommer att pågå under i vart fall tre månader. Noterbart är att avtalet överstiger direktupphandlingsgränsen i enbart två månader.

Väla Mark & Trädgård AB har avstått från att yttra sig över ansökan.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Av 16 kap. 13 § första stycket 1 LOU framgår att rätten ska besluta att ett avtal som har slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt, om avtalet har slutits utan föregående annonsering enligt 7 kap. 1 eller 2 §, 13 kap. 2 eller 5 §, 14 kap. 5 § eller 15 kap. 4 §.

Enligt 16 kap. 14 § LOU ska rätten, om det finns tvingande hänsyn till ett allmänintresse, besluta att avtalet får bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet enligt 13 § är uppfyllda.

Av 15 kap. 3 § LOU framgår bl.a. att en offentlig upphandling enligt detta kapitel ska göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande. Direktupphandling får dock användas om kontraktets värde uppgår till högst 28 procent av det tröskelvärde som avses i 3 kap. 1 § första stycket 2 och andra stycket. Vidare får direktupphandling användas i tillämplig omfattning i de fall förutsättningarna för förhandlat förfarande utan föregående annonsering som avses i 4 kap. 5–9 §§ är uppfyllda eller om det finns synnerliga skäl. Den upphandlande myndigheten ska besluta riktlinjer för användning av direktupphandling.

Enligt 15 kap. 3 a § LOU ska värdet av ett kontrakt uppskattas till det totala belopp som ska betalas enligt kontraktet. En upphandling får inte delas upp i syfte att kringgå bestämmelserna i denna lag. Vid beräkningen ska options- och förlängningsklausuler beaktas som om de utnyttjats. Vid beräkningen ska den upphandlande myndigheten beakta direktupphandlingar av samma slag gjorda av myndigheten under räkenskapsåret.

Direktupphandlingsgränsen för 2016 är 534 890 kr.

Förvaltningsrättens bedömning

Höganäs kommun har med anledning av en tidigare överprövning avseende upphandlingsföremålet direktupphandlat skötsel av allmänna park- och grönytor, lekplatser samt badplatser i Mölle, Nyhamnsläges och Vikens samhälle och den 3 maj 2016 tecknat avtal med Väla Mark & Trädgård AB. Avtalstiden anges i avtalet till ”den 1 maj – månadsvis som längst till den 31 juli 2016”.

Kommunen har i anbudsbegäran angett att kommunen måste göra en direktupphandling för perioden maj – juli 2016 och att lämnat pris ska omfatta perioden maj – juli med fast pris månadsvis. I anbudsbegäran anges också att reservation gäller för uppdragets tidsangivelse, eftersom förvaltningsrättens dom i ett då pågående överprövningsförfarande kan påverka den vidare handläggningen av upphandlingen. Anbuderna ska enligt begäran märkas med ”Anbud driftsentreprenad maj – juli”. Av anbudutvärderingen framgår att Väla Mark & Trädgård AB lämnat lägst pris i upphandlingen och offererat ett anbudspris om 309 012 kr per månad.

Direktupphandling är ett undantagsförfarande enligt LOU och i sådana fall har den som åberopar undantaget att visa att förutsättningar för detta föreligger. Höganäs kommun gör gällande att det totala värdet av upphandlingen är max 534 890 kr och därmed understiger direktupphandlingsgränsen. Kommunen anför vidare att avsikten aldrig har varit att överstiga direktupphandlingsgränsen. I anslutning härtill har kommunen hänvisat till att upphandling och avtal gäller månadsvis och att det direktupphandlade avtalet kommer att gälla under mindre än två månader.

Örestads Farmartjänst anför på sin sida att kontraktsvärdet uppgår till 927 036 kr samt att avtalet överstiger direktupphandlingsgränsen även om det gäller i enbart två månader.

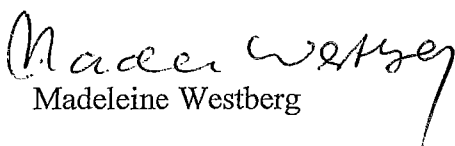
Förvaltningsrätten konstaterar att innebörden av avtalet den 3 maj 2016 i huvudsak är att Väla Mark & Trädgård AB till ett månatligt pris om 309 012 kr ska utföra vissa tjänster åt Höganäs kommun. Vid en uppskattning av kontraktsvärdet ska, i enlighet med 15 kap. 3 a § LOU, emellertid hela avtalets löptid räknas och värdet av alla delavtal räknas samman för att avgöra om direktupphandling är tillåten eller inte. Höganäs kommun har direktupphandlat skötsel av allmänna park- och grönytor, lekplatser samt badplatser i

Mölle, Nyhamnsläges och Vikens samhälle för perioden maj – juli 2016. Kontraktets värde ska beräknas utifrån hela avtalstiden och överstiger därmed gällande direktupphandlingsgräns. Vad kommunen invänt om avsikten med avtalets omfattning och hur länge avtalet sannolikt kommer att gälla, föranleder ingen annan bedömning. Enligt förvaltningsrättens mening har Höganäs kommun inte förmått visa att förutsättningar förelegat för att sluta avtal utan föregående annonsering. Grund föreligger därmed för att förklara avtalet ogiltigt.

Höganäs kommun har inte heller anfört omständigheter som kan anses utgöra skäl för förvaltningsrätten att besluta att avtalet ska bestå trots att förutsättningarna för ogiltighet är uppfyllda.

Mot bakgrund av det ovan anförda ska avtalet den 3 maj 2016 mellan Höganäs kommun och Väla Mark & Trädgård AB avseende skötsel av allmänna park- och grönytor, lekplatser samt badplatser i Mölle, Nyhamnsläges och Vikens samhälle förklaras ogiltigt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Madeleine Westberg

Lena Palmér har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

